

Kas kliima on muutumas?

Arstid väidavad, et kolmandik inimesi tajub ilmapöördeid. Vanemad inimesed mitte ainult ei tunne kontides ilmapöördeid, vaid ka mäletavad kliimamuutusi (vanasti oli lumi paksem, talved tõelisemad, jne). Millised on aga tegelikud muutused? Kliima muutub ja jääbki maakeral muutuma ning kes või mis selles süüdi on, sellest on ajakirjanduses palju juttu tehtud. Endiselt puudub selge arusaamine kliimat mõjutavatest teguritest. Pealegi ei tööta kliimamudelid kaugeltki nii hästi kui sünoptikute omad järgnevate päevade ilma ennustamiseks. Just seda tuleb põhjendada poliitikuile. Eestis loovad igasugused pöörded (ka kliimas) alati ilmekalt välja, oleme ju geograafiliselt väga tundlikus paigas, paljude saartega mere ääres. Meid mõjutavad vähimadki muutused igast ilmakaarest siia suunduvate õhumasside liikumises. Talved näiteks on läinud soojemaks, kuna rohkem saabub tsükloneid lääne, mitte niivõrd põhja suunast. Eks katsume siis kohendada samuti kliimamuutustega, püüame endi eluolu soodsamas sihis seada.

Suvel on kuivemad paigad ikka saartel:
Vilsandil sajab kolmel kuul keskmiselt 150 mm, Kihnus 156 mm. (Vrd sisemaal Türil 252 mm, Võrus 233 mm)

VILSANDI

Eesti on territooriumilt väike, kliimalt aga suur riik. Päril mitmel aastal on juhtunud, et üks maa äär kõrbeb põua käes, teine aga ägab liigsete vihmahoogude all (näiteks 2003. a). Päikest saab kõige paremini võtta saartel, eriti nende lääneservades. Selget päeva näevad meie inimesed kõige enam Vilsandil (juunis keskmiselt 319, Tartus vaid 266 tundi).

Eesti ilmarekordeid

SADEMED

Kõige sajusem kuu
351 mm
august 1987
HAANJA

Kõige kuivem kuu
0 mm
august 2002
mitmel pool Lõuna-Eestis

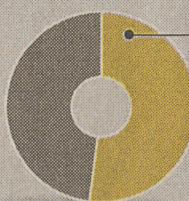

Suurim ööpäevane sademete hulk
4. juuli 1972
METSKÜLA (Saaremaa)

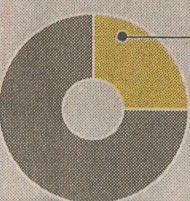
Suurimad rahetavad
50 mm
27. mai 1966
HAANJA
8. august 1972
PÄRNU

PÄIKE

Kõige rohkem päikest aastas
52%
võimalikust (2338 tundi) 1997. a

Kõige vähem päikest aastas
25%
võimalikust (1124 tundi) 1977. a

ÕHUTEMPERatuur

Kõrgeim mõõdetud temperatuur
35,6 °C
11. august 1992
VÕRU

Madalaim mõõdetud temperatuur
-43,5 °C
17. jaanuar 1940
JÕGEVA

TUUL

Suurim mõõdetud tuule kiirus (puhang)
48 m/s
2. november 1969
RUHNU

LUMI

Kõige sügavam lumi
97 cm
märts 1924
PAGARI (Virumaa)

„Olgu talv milline tahes, peaasi et suvi oleks kena!”

(pealtkuuldud fraas)

Eesti ilm

•• Astronoomilist suve oleme näinud juba 21. juunist alates, kliimaatilist, sellist, kus pole öökülmi ja ööpäeva keskmine õhutemperatuur on püsivalt üle 13 kraadi, on vähemalt Tartumaal jätkunud täpselt sama kaua. (Kui paar viimast jahedat päeva välja arvata.)

30. juuli 1994
+0,5
- juuli/augusti rekordeid Eestist

KÄRDLA

HAAPSALU

KUUSIKU

JUULI
7. juuli 1951
+0,5

AUGUST
29. august 1966
-2,5

RAPLA

PAIDE

Öökülmapiialinnad:
Jõgeva, Kuusiku ja Türi.
(Jõgeval on viimastel aastakümnetel olnud öökülmasid mitmel korral isegi juulikuus.)

RAKVERE

KOHTLA-JÄRVE

JÕHVI

JUULI
2004
211 mm

NARVA-JÕESUU

NARVA

Külmim ala Eestis -
Pandivere kõrgustik ja
Jõgeva ümbrus
(absoluutne miinimum
mõõdetud Jõgeval
17.01.1940)

JUULI
30. juuli 1994
+0,5

JÕGEVA

PÕLTSAMAA

TARTU

VILJANDI

TARVASTU
19. juulil
Selle suve
soojarekord
+30,8

PÕLVA

VÕRU

HAANJA

JUULI
30. juuli 1994
+35,2

AUGUST
11. august 1992
+35,6

Kus vähe päikest, seal palju äikest.
Kõige äikeselisemad alad Eestis on idas ja kagus. (Aastas umbes 20 piksega päeva. Võrdluseks: Jaava saarel üle 300 päeva.)

148 mm

Uputused
Pärnus

275 cm

152 cm

175 cm

2001
november

2005
jaanuar

PÄRNU

Suvepealinn võiks olla nii Pärnu (kolme suvekuu keskmine 16,5°) kui ka Võru (16,3°).

Suvepealinn Pärnu on tuntud oma uputuste poolest. Tema tunnuslause võiks olla: Läänemere Atlantis. Viimasel aastakümnel on mereveetase kerkunud eriti kõrgele näiteks novembris 2001 (Pärnus 152 cm üle keskmise taseme), 8.-9. jaanuaril 2005 (Pärnus 273 cm), oktoobris 2006 Narva-Jõesuus, jaanuaris 2007 jne. Võrdluseks jubedaim uputus Ida-Pakistanis (Bangladeshis) novembris 1970, kui ühe ööga uppus ligi pool miljonit inimest.